

Armoede in Nederland: feiten en cijfers

Ondanks het feit dat Nederland één van de rijkste landen ter wereld is, leven er ook mensen in armoede. Aan wie moeten we dan denken? Wat zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen? En welke invloed heeft armoede op het leven van mensen?

DE GEZICHTEN VAN ARMOEDE

Ook in Nederland is armoede, in elke stad en in elk dorp, en het heeft vele gezichten. Schrijnend zichtbaar zijn de dak- en thuislozen en psychisch verwarden. We zien vaker vluchtelingen en migranten op straat. Zo'n 140.000 mensen maken gebruik van de voedselbank. Minder zichtbaar is de stille armoede. Het zijn ouderen, arbeidsongeschikten, psychisch kwetsbaren, gehandicapte jongeren en werklozen. Soms ook zijn het ook mensen met betaald werk, die ondanks dat toch op of onder de armoedegrens leven.

RISICO OP ARMOEDE

Armoede, werkloosheid en schuldenlast in Nederland worden nog niet minder. Armoede is de laatste jaren zelfs gestegen als we de cijfers van armoede en schulden combineren. Een op de twaalf huishoudens heeft te maken met armoede. Gecombineerd met schulden gaat het om minimaal een op de vijf en maximaal een op de drie huishoudens. Sinds 2011 stijgt het aantal huishoudens met een langdurig laag inkomen, met name omdat er meer langdurig afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Het grootste risico op armoede hebben: vluchtelingen uit Syrië en Eritrea met een verblijfsstatus, niet-westerse huishoudens, eenoudergezinnen, alleenstaanden tot de AOW-leeftijd, 55-plussers zonder baan, huishoudens met bijstand en huishoudens met een laag opgeleide hoofdkostwinner. In veel van deze huishoudens groeien kinderen op.

WERKLOOSHEID

In april 2019 vormden 13 miljoen mensen van 15 tot 75 jaar de beroepsbevolking. Hiervan hebben 9,2 miljoen mensen minimaal 12 uur per week betaald werk; 4,5 miljoen mensen werken voltijds. Ruim 4,1 miljoen mensen van de beroepsbevolking hadden in april 2019 om uiteenlopende redenen geen betaald werk. Opvallend is dat de werkloosheid onder jongeren met een migratie-achtergrond twee keer zo groot is als die onder jongeren met een Nederlandse achtergrond. Bij mensen tussen 55 en 65 jaar is het aandeel met een (langdurig) laag inkomen blijven stijgen.

thema:
Armoede in Nederland

Leestip

Diaconieën zetten zich van oudsher in voor mensen in armoede. Weten wat er op dit moment door kerken gebeurt en wat u zou kunnen doen? Lees de conclusies en tips uit het onderzoek 'Armoede in Nederland 2019' op pagina 12.

Voor de geïnteresseerden: CBS-onderzoeken 'Welvaart in Nederland 2019' en 'Armoede en sociale uitsluiting 2018'; CPB-onderzoek 'Armoede in kaart 2019'.

SCHULDEN

Van elke honderd huishoudens hebben er veertien een studieschuld en bijna dertig andere schulden, zoals schulden voor consumptieve doeleinden en rood staan (buiten de hypotheek om).

bezit 1 procent van het totale vermogen in Nederland. Een aanzienlijk deel van deze huishoudens heeft bovendien een negatief vermogen. De 10 procent huishoudens met de laagste vermogens hebben per saldo een negatief vermogen van 51 miljard euro.

DAKLOOSHEID

Het aantal daklozen in Nederland is flink gestegen; het aantal daklozen met een niet-westerse herkomst is tussen 2009 en 2015 zelfs verdubbeld. Dakloosheid ontstaat door werkloosheid, echtscheiding, schulden en het ontbreken van een sociaal netwerk.

ARMOEDE RAAKT MENSEN DIEP

Armoede heeft grote invloed op het leven van mensen en op hun identiteit. Vooral huishoudens die al 4 jaar of langer een laag inkomen combineren met schulden hebben het moeilijk. Armoede maakt de kansen op opleiding, gezondheid, wonen, werk en relaties beduidend kleiner. Mensen in armoede doen minder vaak mee aan activiteiten, vanwege kosten voor vervoer, cadeaus, contributies en etentjes. Bijkomende problemen van armoede zijn verslaving, vereenzaming, criminaliteit, dak- en thuisloosheid. Mensen in armoede geven aan het moeilijk te hebben met zorgen over het heden, stress rond overleven, uitzichtloosheid en verlies aan toekomstperspectief.

KLOOF TUSSEN ARM EN RIJK

De rijkste 10 procent verdiende in 2019 negen keer zoveel als de armste 10 procent. Dat was in de jaren 80 nog zes keer. Het grootste verschil in welvaart zit in de vermogensongelijkheid. De rijkste 10 procent heeft 64 procent van dit vermogen in handen, waardoor 36 procent overblijft voor de 90 procent overige huishoudens. De onderste 60 procent van de huishoudens